Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0825U002508

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №209 від 17.07.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Світличний Віталій Анатолійович

2. VITALII A. SVITLYCHNYI

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-8721-3742

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8896

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01

Тема дисертації:

1. Державний контроль у сфері господарської діяльності.

2. State control in the economic sector.

Реферат/анотація:

1. У роботі проаналізовані різноманітні наукові підходи до визначення змісту і сутнісних ознак загального державного контролю і його інституціонального різновиду – державного контролю у сфері господарської діяльності. Наголошено, що існуючий плюралізм поглядів при характеристиці досліджуваних правових явищ одночасно пов'язаний як із різноманітністю завдань самої управлінської діяльності держави в цілому, так і з інституціональною (галузевою) спеціалізацією контролю в господарському секторі зокрема. Обґрунтовано потребу включати мінімально необхідні (специфічні) ознаки при формуванні дефініції «державний контроль у сфері господарської діяльності» для чіткого визнання цієї форми державної управлінської діяльності, тобто такі, що притаманні суто державному контролю, уникаючи спільних з іншими формами державного управління ознак. Крім того, для вирішення проблеми різночитання сфери охоплення державного контролю та наявності різних підходів що до охоплення державним контролем господарських відносин і, як наслідок,

визначення місця контрольних функцій держави в досліджуваній сфері запропоновано деталізувати смисловий обсяг і зміст термінів «господарська діяльність», «господарські правовідносини», «безпосередня господарська діяльність» як категорій, що прямо окреслюють межі контролю держави у відповідному секторі. Проведений аналіз показав доцільність розгляду державного контролю у сфері господарської діяльності дуалістично: у «вузькому значенні» як державний контроль, пов'язаний із перевіркою безпосередньої господарської діяльності суб'єкта господарювання (виробництво і реалізація продукції, виконання робіт і надання послуг), а у «широкому сенсі» – як державний контроль, пов'язаний з веденням суб'єктом господарювання господарської та супутньої (опосередкованої) щодо центральної (основної) діяльності. Запропоновано авторську дефініцію поняття «державний контроль у сфері господарської діяльності», представлено новий підхід до визначення основних особливостей та ознак державного контролю у сфері господарської діяльності. Під час розгляду проблеми окреслення об'єкта і предмета державного контролю у сфері господарської діяльності доведено, що наявність кореспондуючих прав і обов'язків в ході взаємовідносин контролюючого і підконтрольного, а також активна участь останнього в контрольному процесі зумовлюють необхідність включення до структури державного контролю не тільки підконтрольного учасника (об'єкта контролю), а й його матеріальні показники або виробничі та інші процеси, що підлягають перевірці в межах виконання контрольної функції держави. Цього при здійсненні контролю у сфері господарської діяльності не враховують сучасні наукові підходи. Сформульовані пропозиції щодо більш детального трактування об'єкта і предмета контролю, що вивчається. Доведено доцільність розглядати цілі і значення контролю, що є предметом дослідження, дуалістично: по-перше, як «практичного виконавця» контрольних заходів держави «взагалі», тобто з позицій забезпечення належного виконання правових приписів об'єкта контролю шляхом виявлення й запобігання можливим порушенням вимог законодавства у сфері предметних (у даній роботі господарських) відносин; по- друге, як діяльність державних інституцій з проведення господарської політики держави (як механізм реалізації, стадію або один із інструментів проведення державою політики у сфері господарювання). У ході розгляду цілей сучасної держави у господарському секторі акцентовано на існуючих прогалинах у сучасному законодавстві в частині визначення цілепокладання державного контролю у сфері господарської діяльності. Запропоновано шляхи їх усунення. Надано ряд пропозицій з оптимізації системи функцій і принципів державного контролю у сфері господарської діяльності. Висвітлено проблему сучасної системи суб'єктів даного контролю в Україні, охарактеризовані і класифіковані основі нормативно-правові акти з досліджуваних питань. Приділено увагу юридичній відповідальності, що настає за результатами проведення даного різновиду державного контролю. Зокрема, наголошено, що фінансова відповідальність на відміну від відповідальності, визначеної нормами Господарського кодексу України, за своєю природою більше тяжіє до адміністративної, а отже, виокремлення її у певний різновид юридичної відповідальності варто визнати невиваженим кроком законодавця. На основі аналізу наукової літературі фахового спрямування і законодавства відзначено, що ефективність вибору конкретних інструментів проведення державного контролю багато в чому залежить від оптимальності вибору підстав для класифікації і теоретично належного обґрунтування його диференціації з урахуванням вимог галузевої (інституціональної) специфіки. Доведено, що розподіл контролю за сферами суспільних відносин взагалі має закладатися в основу розбудови й оптимізації як системи законодавчих актів, так і системи органів владних повноважень, що втілюють контроль у реальну площину людських взаємовідносин у досліджуваній сфері.

2. This paper explores various scientific perspectives on defining the content and key characteristics of general state control, with a particular focus on its institutional variant – state control in the economic sector. The study highlights that the diversity of opinions on this legal phenomenon stems from the complex nature of state administrative activity and the specialized focus of control within the economic sector. The paper argues for the need to define "state control in the economic sector" by identifying the specific characteristics that distinguish this form of state administrative activity, ensuring that it is recognized solely as state control without overlapping with other forms of state administration. To address inconsistencies in the scope of state control within economic relations, and to clarify the state's role in this area, the paper suggests a detailed examination of the concepts of

"economic activity," "economic legal relations," and "direct economic activity," as these terms define the boundaries of state control in the sector. The analysis suggests that state control in the economic sector should be viewed in two ways: narrowly, as state control related to the inspection of an economic entity's direct activities (such as production, sales, services), and broadly, as state control concerning the entity's economic and related activities that support its primary function. The author presents a new definition of "state control in the economic sector" and introduces a fresh approach to identifying the core features and characteristics of this form of state control. In addressing the definition of the object and subject of state control in the economic sector, it has been shown that the involvement of specific rights and obligations during interactions between the controlling body and the controlled entity, along with the active participation of the latter, requires that state control encompasses not only the entity being controlled (the object of control) but also its material indicators, production processes, and other activities subject to inspection. Current scientific approaches to control in the economic sector often overlook this aspect. As a result, this work proposes a more detailed understanding of the object and subject of state control in the economic sphere. The argument for considering the purpose and significance of state control in the economic sector from a dual perspective has been well-founded. First, as a "practical enforcer" of the state's overall control measures, ensuring that the controlled entity complies with legal requirements by identifying and preventing potential violations of regulations in specific areas, in this case, economic relations. Second, as the actions of state institutions in executing the state's economic policy, serving as both a mechanism and a tool for policy implementation in the economic sphere. In examining the goals of the modern state within the economic sector, gaps in the current legislation regarding the purpose of state control in this area have been identified. Proposals to address these gaps have been put forward. Additionally, several recommendations have been made to optimize the system of functions and principles guiding state control in the economic sector. The study also highlights issues within Ukraine's current system of state control entities in the economic sphere, offering a classification and characterization of the main legal acts governing this area. Furthermore, attention has been given to the challenges associated with legal responsibility in the context of this type of state control. Notably, it is observed that financial responsibility, unlike the responsibility outlined in the Commercial Code of Ukraine, is often more administrative in nature. The decision to classify it as a distinct type of legal responsibility is seen as an unwarranted move by the legislature. Based on an analysis of scientific literature and legislation, it has been observed that the effectiveness of selecting tools for state control, particularly when considering sector-specific requirements, largely hinges on the optimal choice of classification criteria and a well-grounded theoretical basis for differentiating state control. The research suggests that organizing control across different areas of social relations should be the foundation for developing and optimizing both the system of legislative acts and the governmental bodies responsible for implementing control in real-world situations within the studied area. The study has shown that the current legislative model for defining the scope of social relations protected by state control in the economic sphere does not fully align with the actual range of these relations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Світличний В. А. Сучасні підходи до визначення державного контролю у сфері господарських відносин. Соціальне право. // Б. №4/2022. С. 118–124.

- 2. Світличний В. А. Принципи державного контролю у сфері господарської діяльності. Прикарпатський юридичний вісник. // Б. № 4 (51)/2023. С. 82–87.
- 3. Світличний В. А. Цілі і завдання контролю сучасної держави за господарською діяльністю. Юридичний вісник. // Б. № 3/2023. С. 243-250.
- 4. Світличний В. А. Об'єкт і предмет державного контролю у сфері господарської діяльності. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2023. № 8. С. 309–312.
- 5. Світличний В. А. Сучасний погляд на видову диференціацію державного контролю у сфері господарської діяльності в Україні. Juris Europensis Scientia. // Б. №6/2023. С. 114–121.
- 6. Svitlychnyi, V. (2024). A MODERN PERSPECTIVE ON UNDERSTANDING THE FORMS AND METHODS OF STATE CONTROL IN ECONOMIC ACTIVITIES. Scientific Journal of Polonia University, 62(1), 209–215.
- 7. Світличний В. А. Деякі пропозиції щодо удосконалення положень Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Юридичний науковий електронний журнал // Б. 2024. № 11. С. 328-331.
- 8. Світличний В. До питання визначення ознак державного контролю в сфері господарських відносин. Публічна служба: нова архітектура та стратегії для деокупованих територій : зб. наук. статей, тез доп. та повідомлень за матеріалами Всеукр. круглого столу (23 черв. 2023 р., Національний юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, м. Харків). Харків: Друкар. Мадрид, 2023. С. 224–232.
- 9. Світличний В. А. До проблеми визначення мети і завдань контролю сучасної держави за господарською діяльність. Двадцять другі осінні юридичні читання: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 13 жовт. 2023 р.). Хмельницький: Хмельн. ун-т управління та права ім. Леоніда Юзькова, 2023. С. 81–83.
- 10. Світличний В. А. До питання визначення місця державного контролю у сфері господарської діяльності в системі державного контролю України. Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 55: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 8 – 9 листопада 2023 р.). Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б. 2023. С. 7-12.
- 11. Світличний В. А. Систематизація методів державного контролю у сфері господарської діяльності за ознакою їх функціонального змісту або цілями застосування. Вісімдесят треті економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні і гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 27-28 лютого 2024 р.). Львів : ФО-П Шпак В.Б. 2024. С. 64 – 68.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01111U000966

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаращук Володимир Миколайович

2. Vladimir N. Garashuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рядінська Валерія Олександрівна
2. VALERIIA O. RIADINSKA

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2210-5933

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Національна академія управління"

Код за ЄДРПОУ: 16476880

Місцезнаходження: вул. Ушинського, 15, Київ, 03153, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітвіцький Сергій Сергійович
2. SERHII S. VITVITSKYI

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4884-1883

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Олександр Михайлович

2. Oleksandr M. Shevchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4864-7316

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маринів Наталія Анатоліївна

2. NATALIIA A. MARYNIV

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3082-9608

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Лученко Дмитро Валентинович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лученко Дмитро Валентинович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лейба Людмила Василівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна